

pendapat

Oleh Prof Madya Dr Mohd Izani Mohd Zain

Setiausaha Pertubuhan Pembangunan Penyelidikan dan Dasar Pendidikan Tinggi Malaysia (PenDaPaT)

Tata cara baharu pilihan raya kampus perlu diperhalusi

Kementerian Pendidikan baru-baru ini mengeluarkan satu kenyataan media, iaitu memutuskan agar tatacara pelaksanaan pilihan raya kampus (PRK) disemak semula. Ini bagi memberi laluan kepada pelajar mengendalikan PRK secara telus dan bebas mengikut acuan kepimpinan mereka. Beberapa universiti awam (UA) turut menyatakan kesediaan untuk membenarkan pelaksanaan PRK oleh pelajar mulai tahun ini.

Kenyataan itu turut menekankan bahawa kebebasan pelaksanaan PRK ini menjadi medan latihan untuk pelajar menentukan pemimpin yang akan memperjuangkan hak dan hasrat mereka. Sebagaimana UA mengamalkan konsep konsep autonomi, KPM juga mencadangkan agar pelajar diberikan kuasa *empower* dalam menentukan hala tuju mereka.

Jika perubahan ini benar-benar berlaku, ia menempa sejarah baharu yang bermakna kepada pelajar khususnya gerakan pelajar di kampus. PRK tidak lagi dikenda-

likan oleh pihak universiti, iaitu Bahagian Hal Ehwal Pelajar, sebaliknya pelajar sendiri menguruskannya.

Inilah agaknya demokrasi yang mahu diperkenalkan oleh kementerian dalam kerajaan baharu, iaitu kerajaan oleh pelajar, daripada pelajar untuk pelajar. Persis demokrasi tafsiran Abraham Lincoln yang sangat terkenal, iaitu 'kerajaan oleh rakyat, daripada rakyat, untuk rakyat.'

Bagaimanapun, pelaksanaan tatacara baharu ini perlulah mematuhi perlembagaan, peraturan dan undang-undang yang sedang berkuatkuasa, justeru pelaksanaan tatacara baharu ini boleh dipersoalkan jika ia dibuat sebelum Akta Universiti dan Kolej Universiti (AUKU) dipinda atau lebih tepat lagi, jika Perkara 48. (2b) dalam AUKU berkaitan Majlis Perwakilan Pelajar (MPP) masih kekal.

Peralihan tugas

Perkara 48. (2b) menyatakan bahawa pelajar berdaftar sebagai keseluruhan hendaklah memilih dengan undi rahsia yang dijalankan oleh mana-mana pegawai yang

dilantik oleh Naib Canselor bagi maksud itu, beberapa pelajar berdaftar, mengikut seperti yang ditentukan oleh Naib Canselor, untuk menjadi wakil dalam MPP dan bilangan pelajar itu hendaklah, tidak lebih daripada setengah daripada bilangan wakil yang dipilih di bawah perenggan (a).

Berdasarkan Perkara 48 (2b) ini, PRK hendaklah dijalankan oleh mana-mana pegawai yang dilantik oleh Naib Canselor. Mengikut amalan sedia ada, Naib Canselor berhak melantik satu jawatan kuasa dalam kalangan pegawai di peringkat universiti bagi mengendalikan PRK. Kebiasaannya, mereka terdiri daripada pegawai atau staf di Bahagian Hal Ehwal Pelajar, fakulti, pusat pengajian dan kolej kediaman.

Sehubungan itu, jika cadangan membenarkan pelajar mengendalikan PRK hendak dilaksanakan, Perkara 48 (2b) perlu dipinda terlebih dulu. Klausula 'mana-mana pegawai yang dilantik oleh Naib Canselor' perlu dipinda kepada 'mana-mana pelajar yang dilantik oleh Naib Canselor'.

Peralihan tugas meng-

Peralihan tugas mengendalikan PRK oleh pihak universiti kepada pelajar sememangnya tidak boleh dibuat secara drastik. Sebaliknya, ia boleh dilakukan secara berperingkat sebelum diserahkan kepada pelajar sepenuhnya"

dalikan PRK oleh pihak universiti kepada pelajar sememangnya tidak boleh dibuat secara drastik. Sebaliknya, ia boleh dilakukan secara berperingkat sebelum diserahkan kepada pelajar sepenuhnya.

Meskipun pelajar dibenarkan untuk mengendalikan PRK dengan sendiri pada masa hadapan, mereka sebenarnya masih memerlukan sokongan dan kerjasama pihak universiti. Ini termasuk soal prasarana dan kemudahan yang pastinya pelajar mempunyai kekangan tertentu.

Tertakluk arahan

Berdasarkan peruntukan AUKU, kuasa Naib Canselor sangat signifikan dalam konteks Majlis Perwakilan Pelajar (MPP) seperti yang termaktub dalam Perkara 48. Kuasa ini bukan hanya sewaktu PRK diadakan, tetapi apabila MPP hendak ditubuhkan. Malah MPP tertakluk kepada arahan Naib Canselor dalam menyusun dan menyelia kemudahan kebajikan pelajar, mengikut Perkara 48 (10b), iaitu Tujuan dan Fungsi MPP.

Kita percaya bahawa jika pelajar suatu masa nanti boleh menjalankan PRK dengan sendiri, akan wujud desakan pula agar MPP dapat bergerak dan melaksanakan aktiviti tanpa banyak kawalan pihak universiti. Ini seiring dengan aspirasi autonomi dan kebebasan pelajar yang diidam-idamkan.

Perkembangan ini juga turut menimbulkan persoalan, iaitu di manakah peranan Naib Canselor dan Bahagian Hal Ehwal Pelajar selepas ini nanti?

Secara tuntasnya, tatacara baharu pelaksanaan PRK ini perlu diperhalusi sedalam-dalamnya dan secara menyeluruh oleh pihak terbabit.

Membenarkan pelajar menguruskan sendiri PRK adalah langkah masa hadapan yang selari dengan semangat demokrasi, namun ia perlu dibuat secara lebih teliti agar tidak berlaku seperti ungkapan, 'rumah siap, pahat berbunyi.'

* Penulis juga Prof Madya di Fakulti Ekologi Manusia, Universiti Putra Malaysia (UPM).